

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۱

آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور مصوب ۱۳۶۵/۵/۵ هیأت وزیران و اصلاحات بعدی

فصل اول - ترکیب و نحوه تشکیل هیأت‌ها

ماده ۱- اعضای هیأت‌های بدوی و علی‌البدل و همچنین اعضای هیأت‌های تجدیدنظر در هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور و دانشکده‌های مستقل با رعایت مواد (۲) و (۳) قانون مقررات انتظامی انتخاب می‌شوند.

ماده ۲- اعضای هیأت تجدیدنظر که برای چند دانشکده یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی به تشخیص وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و منصوب می‌شوند، به آرای صادره از سوی هیأت بدوی دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و یا دانشکده مستقل رسیدگی و حکم صادر خواهند نمود.

ماده ۳- در صورتی که عضو واجد شرایط مندرج در قانون، در همان دانشگاه و یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی وجود نداشته باشد، اعضای هیأت از بین اعضای واجد شرایط نزدیک‌ترین دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل تعیین خواهد شد.

ماده ۴- اعضای هیأت تجدیدنظر که برای چند دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی به وسیله وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و منصوب می‌شوند، جلسات خود را بنا به

۸۶۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پیشنهاد رییس هیأت در محلی که وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌نمایند، تشکیل خواهند داد.

ماده ۵- در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی که تابع سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌باشند هیأت تجدیدنظر به‌وسیله وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه دولتی مطابق تبصره ماده (۳) قانون مقررات انتظامی منصوب می‌شود و تعیین محل اجلاس هیأت مذکور نیز با مقام فوق الذکر است.

ماده ۶- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند پس از تشکیل، شروع کار خود را به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسانند.

فصل دوم - نحوه تشکیل جلسات

ماده ۷- اعضای هیأت‌ها پس از ابلاغ احکام انتصاب در اولین فرصت، تشکیل جلسه داده و از بین خود یک‌نفر رییس و یک‌نفر نایب رییس و یک‌نفر دبیر انتخاب می‌نمایند. اداره و تعیین اوقات جلسات به‌وسیله رییس هیأت و در غیاب وی به‌وسیله نایب رییس انجام خواهد شد.

ماده ۸- جلسات هیأت‌ها با حضور هر سه نفر عضو اصلی و در غیاب عضو اصلی با حضور عضو علی‌البدل تشکیل خواهد شد.

ماده ۹- اعضای هیأت مکلفند با دعوت کتبی رییس هیأت یا در غیاب وی نایب رییس در جلسه مقرر شرکت نمایند.

ماده ۱۰- مکاتبات هیأت‌ها با امضای رییس و در غیاب او با امضای نایب رییس معتبر خواهد بود.

فصل سوم - شروع و نحوه رسیدگی

ماده ۱۱- هیأت‌های بدوی با اعلام مراجع ذیل شروع به رسیدگی خواهند نمود:

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۳

۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا بالاترین مقام مسؤول دستگاه اجرایی.

۲- رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل.

۳- اشخاص حقیقی و یا حقوقی.

ماده ۱۲- رییس هیأت با وصول اعلام تخلف از سوی مراجع مندرج در ماده قبل، موضوع را به یکی از اعضای هیأت علمی یا یکی از کارکنان دانشگاه غیر از اعضای هیأت ارجاع می‌نماید و مقام مرجوع الیه مکلف است که کلیه دلایل و مدارک و مستندات را که جمع‌آوری نموده به انضمام گزارش خود مشروحاً و مستندلاً به صورت کتبی حداکثر ظرف یک ماه به هیأت تسلیم نماید.

ماده ۱۳- فرد محقق در گزارش خود به‌طور اختصار گردش کار، مشخصات کامل متخلف، نوع تخلف، مرتبه علمی، سنوات و محل خدمت، دلایل و مستندات را ذکر خواهد نمود.

ماده ۱۴- پس از وصول گزارش مذکور، رونوشت آن به‌وسیله اداره کارگزینی به متخلف طبق مقررات قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ و نامبرده مکلف است ظرف ده روز پس از رؤیت گزارش، لایحه دفاعیه خود را همراه با مدارک و مستندات خود به کارگزینی تسلیم و رسید دریافت نماید.

تبصره- هیأت‌ها و کارگزینی مکلفند دفاتری برای ثبت لوایح و اعتراضات تهیه و تنظیم نمایند.

ماده ۱۵- پس از وصول لایحه دفاعیه متخلف با انقضای مهلت مقرر، هیأت جلسه خود را ظرف مدت یک هفته تشکیل خواهد داد.

ماده ۱۶- جلسات رسیدگی هیأت‌ها غیرعلنی بوده و هیأت پس از قرائت گزارش محقق و لایحه دفاعیه متخلف، چنانچه نیازی به حضور متخلف و اخذ توضیحات شفاهی از وی نباشد مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

تبصره- در صورت لزوم، هیأت‌ها می‌توانند شخص متخلف را برای ادای

۸۶۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

توضیحات دعوت و از وی تحقیقات لازم به عمل آورند.

ماده ۱۷- هیأت‌ها می‌توانند در مواردی که اقتضا می‌نماید از نظر افراد خبره استفاده نمایند.

ماده ۱۸- آرای هیأت‌ها با اکثریت مطلق معتبر می‌باشد.

ماده ۱۹- آرای صادره توسط هیأت‌های بدوی که قابل تجدیدنظر می‌باشد، باید حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز به عضو هیأت علمی ابلاغ شود و چنانچه آرای مزبور ظرف یک ماه برای افراد داخل کشور و دو ماه برای افراد خارج از کشور از تاریخ ابلاغ به افراد متخلف، توسط وی درخواست تجدیدنظر نشود، مطابق ماده (۴) قانون مقررات انتظامی، قطعی و با دستور بالاترین مقام اجرایی دانشگاه یا مؤسسه مربوط اجرا خواهد شد.

ماده ۲۰- رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی رأی هیأت را به وسیله کارگزینی به متخلف ابلاغ می‌نماید. این رأی در موارد قطعی، از تاریخ صدور ابلاغ، قابل اجرا است. در صورتی که آرای مذکور قابل تجدیدنظر باشند پس از قطعیت از تاریخ صدور ابلاغ، به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

ماده ۲۱- اخطاریه‌ها و احکام صادره از سوی هیأت به آخرین اقامتگاه قانونی متخلف یا محکوم که در پرونده کارگزینی وی منعکس است، طبق قانون آیین دادرسی مدنی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۲- در صورتی که متخلف نسبت به صلاحیت بعضی از اعضای هیأت ایراد نماید، هیأت مکلف است قبل از شروع به رسیدگی نسبت به این موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید.

ماده ۲۳- در صورتی که تخلف متخلف واجد عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین کیفری باشد هیأت‌ها مکلفند پرونده را به مراجع ذیصلاح ارسال و دستور توقف رسیدگی را تا صدور رأی از مرجع مذکور صادر نمایند.

ماده ۲۴- هیأت‌ها مکلفند در متن آرای خود، قطعی یا قابل تجدیدنظر بودن

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۵

و مهلت درخواست تجدیدنظر را ذکر نمایند (مطابق مهلت موضوع ماده ۲۰).
ماده ۲۵- آرای هیأت‌ها باید به امضای کلیه اعضای شرکت‌کننده در جلسه برسد.

ماده ۲۶- در مواردی که عضو هیأت علمی به‌عنوان مأمور در دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی، دانشکده مستقل به خدمت اشتغال دارد، رسیدگی به تخلف انتسابی به وی، به‌عهده هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی محل مأموریت می‌باشد.

تبصره- تخلفات اعضای هیأت علمی مأمور در دستگاه‌های اجرایی (خارج از دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور) در هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی دانشگاه یا مؤسسه مأموریت دهنده، رسیدگی می‌شود.^۱

ماده ۲۷- در مواردی که عضو هیأت علمی در چند محل، خدمت کرده است و در یک یا چند محل مرتکب تخلف شده باشد، هیأت‌های رسیدگی انتظامی آخرین محل خدمت وی، صالح به رسیدگی می‌باشند.

ماده ۲۸- در مواردی که آرای هیأت‌های رسیدگی، قطعی بوده و عضو هیأت علمی به دستگاه دیگری منتقل شده باشد، دستگاهی که عضو هیأت علمی به آن انتقال یافته است مسئول اجرای رأی قطعی صادره خواهد بود و در مواردی که رأی قابل تجدیدنظر باشد با درخواست عضو هیأت علمی، موضوع جهت رسیدگی به هیأت تجدیدنظر محل خدمت قبلی ارسال خواهد شد.

ماده ۲۹- تخلفات اعضای هیأت ریسه دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و پژوهشی کشور و همچنین اعضای هیأت‌های رسیدگی انتظامی، مدیران ستادی که عضو هیأت علمی می‌باشند و اعضای هیأت علمی شاغل در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هیأت‌های بدوی و

۱- به موجب مصوبه ۱۳۸۴/۱/۱۷ هیأت وزیران عبارت «یا محل دیگری» از متن ماده ۲۶ حذف و تبصره به ماده ۲۶ الحاق گردید.

۸۶۶ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تجدیدنظر رسیدگی انتظامی مستقر در ستاد هر یک از وزارتخانه‌های یاد شده، رسیدگی می‌شود.

تبصره- سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که دارای عضو هیأت علمی بوده و پست مربوط به آن با رعایت قانون و یا اخذ مجوز از یکی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد شده باشد، مشروط بر آنکه فاقد هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر رسیدگی انتظامی می‌باشند موظفند تخلفات اعضای هیأت علمی خود را حسب مورد به وزارتخانه‌های مذکور اعلام نمایند. این قبیل تخلفات بنا به تشخیص وزرای یاد شده با نمایندگان آنان در هیأت‌های یکی از دانشگاه‌های مرکز استان مربوط رسیدگی خواهد شد.

فصل چهارم - مقررات مختلف

ماده ۳۰- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی و ادارات و مؤسسات تابعه آنها مکلفند کلیه دلایل و مدارک مورد درخواست هیأت‌ها و فرد محقق را با رعایت مقررات مربوط به اسناد محرمانه، در اختیار آنها قرار دهند.

ماده ۳۱- به اعضای هیأت‌هایی که خارج از محل اصلی کار خود، انجام وظیفه می‌نمایند، طبق مقررات حق مأموریت پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۲- هر یک از هیأت‌ها دارای دفتر مخصوصی خواهند بود که در آن به ترتیب صورت‌جلسات ثبت خواهد شد.

ماده ۳۳- در مواردی که در اجرای تبصره ذیل بند (۱۶) ماده (۷) قانون «مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها»، متهم از کار معلق شود با صدور حکم براءت وی از سوی مراجع قضایی ذی‌صلاح، حقوق تزییع شده عضو هیأت علمی به وی پرداخت خواهد شد.

ماده ۳۴- در صورتی که مجازات معینه، اخراج از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور باشد، هیأت‌ها مکلفند مراتب را کتباً به معاونت

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۷

آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منعکس و معاونت مذکور مدلول احکام مذکور را جهت اجرا به کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور ابلاغ نماید و در صورت صدور حکم انفصال دایم عضو هیأت علمی از خدمات دولتی، هیأت‌ها ملزم هستند مراتب را از طریق کارگزینی به سازمان امور اداری و استخدامی کشور^۱ اعلام نمایند.

ماده ۳۵- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر بدو^۱ به کلیه پرونده‌هایی که قبلاً در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی گذشته مطرح بوده و منتهی به صدور رأی قطعی نشده است، رسیدگی و اتخاذ تصمیم خواهند نمود. رسیدگی به این پرونده‌ها در مواردی که توسط هیأت‌های سابق پاکسازی و بازسازی مورد رسیدگی قرار گرفته و رأی نیز صادر شده است لکن به جهتی قطعیت نیافته است، با هیأت تجدیدنظر می‌باشد و در مواردی که توسط هیأت‌های سابق، رأی صادر نشده است به‌عهد هیأت بدوی خواهد بود.

تبصره- هیأت‌های مذکور مکلفند قبل از پرونده‌های مذکور با توجه به اهمیت موضوع به موارد مندرج در ماده (۱۴) قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور در صورت ارجاع، رسیدگی نمایند.

ماده ۳۶- هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر مکلفند هر (۶) ماه یک‌بار گزارش فعالیت‌های خود را کتباً به‌وسیله رییس دانشگاه به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تسلیم نمایند.

ماده ۳۷- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مکلفند محل و امکانات لازم و لوازم دفتری را در اختیار هیأت‌ها قرار دهند.

ماده ۳۸- کلیه اعضای هیأت علمی رسمی قطعی و آزمایشی، پیمانی و قراردادی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور مشمول مقررات

۱- معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رییس جمهور

۸۶۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۳۹- افراد غیرمفید مندرج در ماده (۱۴) قانون و مقررات انتظامی هیأت علمی عبارتند از:

۱- کسانی که فاقد شایستگی علمی هستند و یا شایستگی مزبور را از دست داده‌اند؛

۲- افرادی که صلاحیت عمومی ندارند؛

۳- تخصص آنان مورد نیاز دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی دانشکده مستقل نمی‌باشد؛

۴- فاقد بازدهی علمی هستند.

ماده ۴۰- دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و دانشکده مستقل در اجرای ماده قبل، مکلف است کمیته‌ای مرکب از پنج نفر که حداقل سه نفر آنان عضو هیأت علمی با مرتبه استادیاری و یا بالاتر باشند تشکیل دهد.

تبصره - کمیته‌های مذکور، نظر خود را درباره عضو هیأت علمی به رییس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی و مقام مذکور مراتب را به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش خواهد نمود.

ماده ۴۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از وصول گزارش، در صورت تأیید مراتب را به هیأت‌های بدوی رسیدگی ارجاع خواهند کرد.

تبصره - رأی صادره از سوی هیأت، به وسیله کارگزینی ابلاغ می‌گردد.

ماده ۴۲- در صورت عدم اعتراض با توجه به ماده (۴) قانون مقررات انتظامی، حکم صادره قطعی خواهد بود و در صورت اعتراض به حکم صادره، پرونده جهت رسیدگی به هیأت تجدیدنظر ارسال خواهد شد.

ماده ۴۳- کارگزینی دستگاه محل خدمت عضو هیأت علمی، موظف است

بخش دهم: انتظامی، انضباطی و تخلفات / ۸۶۹

پس از وصول رأی قطعی از هیأت بدوی یا تجدیدنظر، حداکثر ظرف یک هفته آن را اجرا نماید.

ماده ۴۴- در مواردی که مدلول حکم دایر بر انتقال شخص به سازمان دولتی یا مؤسسات تحقیقاتی باشد، دستگاه مربوطه موظف است ظرف (۶) ماه مطابق ماده (۱۴) و تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون مقررات انتظامی اقدام به عمل آورد.

ماده ۴۵- در صورتی که در مهلت مقرر در ماده (۴۴) این آیین نامه، امکان انتقال افراد مزبور به سایر دستگاه‌های دولتی فراهم نگردد، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه، مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی یا دانشکده مستقل طبق ضوابط مندرج در قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور نسبت به بازنشسته یا بازخرید کردن عضو هیأت علمی اقدام می‌نماید.

ماده ۴۶- رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی و تحقیقاتی با توجه به ماده (۱۹) قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی، اسامی افرادی که به خدمت آنان خاتمه داده شده است جهت طرح در هیأت تجدیدنظر به وزیر فرهنگ و آموزش عالی و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید.

ماده ۴۷- تغییرات در اصلاحیه‌های بعدی این آیین نامه به پیشنهاد وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۴۸- این آیین نامه پس از ابلاغ قابل اجراست.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی